

# РЕШЕНИЕ

№ 17248

гр. София, 24.10.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 66 СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и пети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: М.Ш

при участието на секретаря Г.Х  
като разгледа докладваното от М.Ш Гражданско дело № 20221110125805 по описа за 2022 година

Производството е образувано по иск с правно основание чл. 34 ЗС по първата фаза на делбеното производство по допускането на делбата.

Ищецът И. С. А. твърди, че с ответника и нейна дъщеря А. А. А. са съсобственици по силата на наследяване и договор за дарение от 10.09.2019 г. на следния имот: **апартамент** с идентификатор № \*\*\*\*\* по КК и КР на гр. София, одобрени със заповед № РД – 18-48/12.10.2011 г. на Изп. директор на АГКК, представляващ жилище с площ 65,20 кв.м., състоящо се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, ведно с **мазе** № 1 с площ 3.30 кв.м. и ведно с **0,627 %** от общите части на сградата и правото на строеж върху мястото, с адрес: Г\*\*\*\*\*.

Ищцата сочи, че жилището е придобито от родителите й \*\*\*\*\* по силата на договор за продажба по НДИ от 03.10.1980 г. в режим на СИО. \*\*\*\*\* е починал на 19.12.2021 г., а \*\*\*\*\* на 18.01.2019 г. – преди него. Единствен наследник по закон на \*\*\*\*\* е ищцата кято тяхна дъщеря. След смъртта на \*\*\*\*\* ищцата твърди да е придобила по наследяване  $\frac{1}{4}$  ид.ч. от имота, а баща й \*\*\*\*\* по силата на прекратяване на СИО и наследство –  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота. Преди да почине \*\*\*\*\* е дарил притежаваните от него  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота на ответницата – дъщеря на ищцата, с \*\*\*\*\* от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС.

Ищцата прави **възражение по чл. 30 ЗН**, като твърди, че с притежаваните от \*\*\*\*\*  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота се изчерпва наследството му, като с

дарението е накърнена запазената част от наследството на ищцата. Ищцата е приела наследството по опис, т.к. дарената не е призована към наследяване. Ищцата твърди, че след възстановяване на запазената част имотът следва да бъде допуснат до делба при седните квоти – за И. С. А.  $\frac{5}{8}$  /= $\frac{1}{4}$  плюс половината от  $\frac{3}{4}$ /, а за А. А. А. –  $\frac{3}{8}$ .

С исковата молба ищецът отправя до ответника покана по чл. 31 ЗС.

В срока по чл. 131 ГПК /02.10.2022 г. е неделя, а 03.10.2022 г. е понеделник/ ответникът А. А. А. е подала отговор. Действието по подаване на отговора е потвърдено в определения от съда срок с молба от 08.02.2023 г.

Ответникът не спори, че имотът е бил съсобствен на баба й и дядо й, които са починали. Твърди обаче, че следва да бъде допуснат до делба при квоти за ищцата  $\frac{1}{4}$ , а за ответника –  $\frac{3}{4}$ . Излага в тази връзка, че ищцата е живяла в чужбина от 20 г. и ответницата е отгледана от баба си и дядо си, като впоследствие тя се е грижила за тях до смъртта им. Сочи, че живяла в жилището към момента на смъртта на двамата наследодатели. Твърди, че договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\* от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС, е **нищожен като привиден** и прикрива договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане, като волята на страните е била да се сключи договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане.

Предявава **инцидентен установителен иск** за призоваване за установено, че договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\* от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС, е **нищожен** на осн. Чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. Чл. 17, ал. 1 ЗЗД като относително симулативен – прикриващ договор за издръжка и гледане.

Инцидентният установителен иск е предявен в срока по чл. 131 ГПК, подсъден е на СРС съгласно данъчната оценка, исковата молба е вписана и е допустимо да бъде съединен с иска за делба, т.к. е установителен иск за нищожност относно сделка за прехвърляне на ид.ч. от процесния делбен имот.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът И. С. А. оспорва иска по чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. Чл. 17, ал. 1 ЗЗД. Твърди на първо място, че волята на страните е била да се сключи именно договор за дарение. На второ място, евентуално и в случай че съдът приеме, че договорът за дарение е **нищожен** като привиден и прикрива договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане, то прикритият договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане е **нищожен**. В тази връзка излага, че до сключването на договора приобретателят не се е грижил за прехвърлителя. Оспорва и след сключването на договора А. А. А. да се е грижила за \*\*\*\*\* , понеже същият е бил настанен в частен старчески дом; имал е достатъчно средства да заплаща за грижите си.

С молба от 08.06.2023 г. ищцата по инцидентния установителен иск сочи, че тя изцяло е полагала грижи за дядо си и във връзка с това са й прехвърлени  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота. Сочи, че на 26.02. \*\*\*\*\* е паднал и си е ударил

главата; страдал е в края на живота си от деменция и грижите за него са били целодневни.

С определението от 16.06.2023 г. са приети за съвместно разглеждане:

1. **Възражение** от И. С. А. срещу А. А. А. по чл. 30 ЗН за възстановяване на запазена част от наследството на \*\*\*\*\*, починал на 19.12.2021 г., накърнена чрез договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\*. от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС;
2. **Инцидентен установителен иск**, предявен от А. А. А. срещу И. С. А. /като наследник на \*\*\*\*\*/ за призованване за установено, че договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\*. от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС, е нищожен на осн. чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. чл. 17, ал. 1 ЗЗД като относително симулативен – прикриващ договор за издръжка и гледане.

Отделно от това И. А. твърди, че ако се приеме, че договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\*, от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\*, прикрива валиден договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане, то последният е **нищожен** поради липса на основание, понеже:

- А. А. А. не е полагала грижи за \*\*\*\*\*, т.е. твърди неизпълнение;
- \*\*\*\*\* е имал достатъчно средства и възможности да се издържа сам и не е имал нужда да бъде гледан.

И. А. изрично сочи, че не е завеждан иск от нея като наследник на \*\*\*\*\* за отмяна на дарението. Излага също така и несистематични доводи, без петитум, относно евентуално наличие на основания за разваляне на договора за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане поради неизпълнение от страна на приобретателя в молбата от 17.05.2023 г., но в тази връзка следва да се отбележи, че няма данни да е заведен конститутивен иск с подобен предмет нито от \*\*\*\*\*, нито от И. А.; искът за делба е конститутивен подобно на иска за разваляне на договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане относно недвижим имот.

**Съдът, след като взе предвид доводите на страните и след оценка на събраните по делото доказателства намира следното от фактическа и правна страна.**

Отделено е като безспорно и неподлежащо на доказване, че \*\*\*\*\* по силата на договор за продажба по НДИ от 03.10.1980 г. в режим на СИО са придобили имота; че \*\*\*\*\* е починал на 19.12.2021 г., а \*\*\*\*\* на 18.01.2019 г.; че единствен наследник по закон на \*\*\*\*\* е И. С. А., която е тяхна дъщеря; че преди да почине \*\*\*\*\* е дарил притежаваните от него  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота на А. А. А. – негова внучка, с \*\*\*\*\*. от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС.

По възражението по чл. 30 ЗН страните не спорят, че А. А. А. не е призована към наследяване като внучка на \*\*\*\*\*; че И. А. – дъщеря на \*\*\*\*\* , е приела наследството му по опис съгласно решение № 2792/31.03.2022 г. по гр.д. № 13 766/2022 г. по описа на СРС, 149 състав.

По предявения иск за делба в тежест на ищцата И. А. е да докаже: наличие на съсобственост между страните върху делбения имот на твърдените основания към датата на устните състезания, при сочените квоти.

По възражението по чл. 30 ЗН в тежест на ищцата И. А. е да докаже, че е сред кръга от наследници с право на запазена част, посочен в чл. 28, ал. 1 ЗН – низходящ, родител или съпруг; че наследодателят \*\*\*\*\* се е разпоредил безвъзмездно със свое имущество чрез дарение в полза на ответницата; притежаваното от наследодателя \*\*\*\*\* към 19.12.2021 г. имущество не е достатъчно за получаване от ищцата като наследник със запазена част на пълния размер на тази част поради извършеното дарение; размера на запазената си част; размера на разполагаемата част на наследодателя. В тежест на ответника А. А. А. е да докаже възраженията си.

По иска по чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. чл. 17, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищцата А. А. А. е да докаже, че договор за дарение, обективизиран в \*\*\*\*\* от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС, е нищожен на осн. Чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. Чл. 17, ал. 1 ЗЗД като относително симулативен, а именно прикрива договор за издръжка и гледане, който от своя страна е валидна сделка.

С мотивирано протоколно определение от 25.09.2023 г. е отхвърлено искането за допускане до разпит на свидетели при режим на довеждане от А. А. А. за доказване на твърденията ѝ, че съгласието в договора за дарение е привидно и същият прикрива друг договор. С молба от 02.08.2023 г. А. А. А. – страна по сделката, излага, че не разполага с писмени доказателства, изходящи от дарителя \*\*\*\*\* или удостоверяващи неговите твърдения пред държавен орган, които да правят вероятно твърдението □, че съгласието е привидно. Ответникът по иска / и наследник на \*\*\*\*\*/ И. А. се противопоставя да бъдат разпитвани свидетели относно тези обстоятелства.

По иска по чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. Чл. 17, ал. 1 ЗЗД в тежест на ответника по него И. А. е да докаже възраженията си, вкл. за нищожност на прикрития договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане.

Делбеният имот е апартамент с идентификатор № \*\*\*\*\* по КК и КР на гр. София, одобрени със заповед № РД – 18-48/12.10.2011 г. на Изп. директор на АГКК, представляващ жилище с площ **65,20 кв.м.**, състоящо се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, ведно с мазе № 1 с площ 3.30 кв.м. и ведно с **0,627 %** от общите части на сградата и правото на строеж върху мястото, с адрес: г \*\*\*\*\* , при съседни по схема на л. 13, както следва: на същия етаж – обект с идентификатор № 68134.1386.2787.1.67, №

68134.1386.2787.1.45, под обекта- обект с идентификатор № 68134.1386.2787.1.43, над обекта- няма.

Страните не спорят, а и се установява от договор за продажба на държавен недвижим имот от 03.10.1980 г., че \*\*\*\*\* и \*\*\*\*\* са придобили имота в режим на СИО. Бракът между тях е прекратен със смъртта на \*\*\*\*\* на 18.01.2019 г. След смъртта на \*\*\*\*\* ищцата И. С. А. е придобила ¼ ид.ч. от недвижимия имот по наследство, а баща ѝ \*\*\*\*\* е станал собственик на ¾ ид.ч. от имота на основание наследство и прекратяване на СИО.

Видно от удостоверение за наследници \*\*\*\*\* е починал на 19.12.2021 г., като негов единствен наследник по закон е И. С. А. - негова дъщеря.

Преди да почине \*\*\*\*\* е дарил притежаваните от него ¾ ид.ч. от имота на А. А. А. – негова внучка, с \*\*\*\*\* от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\* с район на действие СРС. С нот. акт \*\*\*\*\* си е запазил вещното право на ползване относно дарените ¾ ид.ч. от имота, което право обаче се е погасило със смъртта му.

Недоказани останаха твърденията на А. А. А. договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\* от 10.09.2019 г., да е нищожен на осн. чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. Чл. 17, ал. 1 ЗЗД като относително симулативен – прикриващ договор за издръжка и гледане. Страните по договора от 10.09.2019 г. са целели присъщите на договора за дарение последици – безвъзмездното прехвърляне на имота в патримониума на дарената А. А. А..

Поради това не следва да бъдат обсъждани подробно възраженията на И. А. за евентуалната нищожност на договора за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане поради липса на основание. Само за пълнота следва да се посочи, че доводите на ответника по установителния иск относно действителното полагане на грижи за прехвърлителя е относимо към изпълнението на договора, а не към неговата валидност. Също така, преодоляна е остарялата практика, че сключването на договор за прехвърляне на имот срещу издръжка и гледане е априори лишено от основание, ако прехвърлителят е в задоволително здравословно състояние; съществува роднинска връзка между лицата; прехвърлителят има средства да се издържа. Видно от епикриза, то \*\*\*\*\* е страдал от гастрит и киста на десния бъбрек – това са заболяванията, за които има данни да са съществували, по делото.

Относно възражението по чл. 30 ЗН - същото е основателно.

Наследодателят на ищцата \*\*\*\*\* е починал през м. 12.2021 г., като негов единствен наследник – дете, е именно И. А.. С договор за дарение от 10.09.2019 г. \*\*\*\*\* е дарил цялото притежавано от него имущество на внучка си. Страните /изрични изявления в първо с.з./ не сочат задължения на наследството; не спорят, че наследството на \*\*\*\*\* се изчерпва с дарените ¾ ид.ч. от процесния делбен имот.

Ищцата И. А. е направила в срок възражение по чл. 30 ЗН относно договора за дарение, в качеството ѝ на единствен наследник /низходящ/ на наследодателя.

Съгласно чл. 28, ал. 1 ЗН когато наследодателят остави низходящи, родители или съпруг, той не може със завещателни разпореждания или чрез дарение да накърнява онова, което съставлява тяхна запазена част от наследството. Според чл. 30, ал. 1 ЗН наследник с право на запазена част, който не може да получи пълния размер на тази част поради завещания или дарения, може да иска намалението им до размера, необходим за допълване на неговата запазена част, след като прихване направените в негова полза завети и дарения с изключение на обичайните дарове. С възражението по чл. 30, ал. 1 ЗН е установена правната възможност за реализиране и защита на едно самостоятелно субективно преобразуващо право на наследниците по чл. 28, ал. 1 ЗН. Материалноправно легитимирани лица по тази претенция са наследникът с право на запазена част и лицето /лицата/, което е облагодетелствано от извършената безвъзмездна разпоредителна сделка от наследодателя. Законът не ограничава възможността на всяко дееспособно лице да се разпорежда в полза на трето лице с конкретно свое имущество или изцяло с онова, което притежава, но в случаите на безвъзмездни разпореждания – дарения или завещания – брани правата на наследниците със запазена част по чл. 28, ал. 1 ЗН, като именно чрез иска по чл. 30, ал. 1 ЗН им гарантира възможността да получат онази част от имуществото на наследодателя или нейната парична равностойност, която е определена като тяхна запазена част.

В случая ищцата по иска за делба И. А. е единствен наследник на \*\*\*\*\* – негово дете.

Според ТР т. 4 от Тълкувателно решение № № 3 от 19.12.2013 г. на ВКС по т. д. № 3/2013 г., ОСГК приемането на наследството по опис по см. на чл. 30, ал. 2 ЗН е материална предпоставка за реализиране правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството единствено спрямо заветник или надарен, който не е призован към наследяване. Изискването за приемане на наследство по опис е предпоставка за реализиране на правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството само когато наследодателят е извършил дарствени разпореждания или частни завещателни разпореждания, но не и когато завещателното му разпореждане е универсално /в последната хипотеза общото завещателно разпореждане съгласно чл. 16, ал. 1 ЗН придава на лицето, в полза на което е направено, качеството наследник, а не на кредитор на наследството/.

В случая е налице дарение; дарената не е призована към наследяване. Видно от решение № 2792/31.03.2022 г. по гр.д. № 13 766/2022 г. по описа на СРС И. А. е приела наследството по опис. Видно от решението наследството се *изчерпва* с дарените  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота.

Според чл. 29, ал. 1 ЗН запазената част на низходящи при едно дете, както е в случая, е  $\frac{1}{2}$  от имуществото на наследодателя. Т.е. в случая запазената част от наследството е  $\frac{1}{2}$  от дарените  $\frac{3}{4}$  или е в размер на  **$\frac{3}{8}$  ид.ч.**

Разполагаемата част за \*\*\*\*\* е била също  **$\frac{3}{8}$  ид.ч.**

Наследодателят се е разпоредил чрез дарение с всички  $\frac{3}{4}$  ид.ч. от имота. Като дроб  $\frac{3}{4}$  е повече от располагаемата част от  $\frac{3}{8}$ , следователно е налице накърняване по см. на чл. 30 и сл. ЗН.

Запазената част на ищеца И. А. е от  $\frac{3}{8}$  ид.ч., която следва да ѝ се възстанови.

Така, ответницата по възражението А. А. А. притежава след намаляване на

дарението като дарена по договора **3/8** ид.ч. от имота. Останалите **5/8** ид.ч. /= 3/8 по чл. 30 ЗН + 1/4 по наследство от Ангелина Тодорова/ се притежават от И. Иванова.

При тези квоти между тези съсобственици имотът следва да бъде допуснат до делба.

По **разноските** по установителния иск и по възражението по чл. 30 ЗН. Съгласно договор за правна защита и съдействие от 17.05.2022 г. на л. 6 И. А. е заплатила в брой относно възражението по чл. 30 ЗН сумата от 1200 лв. Съгласно договор за правна защита и съдействие от 16.05.2023 г. на л. 8 И. А. е заплатила в брой относно защитата по предявения срещу нея установителен иск сумата от 1300 лв. А. А. чрез процесуалния си представител прави възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 ГПК в последно с.з. Данъчната оценка на имота е 27 386,70 лв., следователно на 3/4 ид.ч. от него е 20 540 лв., а на половината от 3/4 ид.ч. от него /относно възражението по чл. 30 ЗН/ е 10 270 лв. Следователно минималният размер на възнаграждението относно възражението по чл. 30 ЗН съгласно чл. 7, ал. 2, т. 3 НМРАВ е 1 324 лв., а са уговорени **1200 лв.** Минималният размер на възнаграждението относно установителния иск съгласно чл. 7, ал. 2, т. 3 НМРАВ е 2 248 лв., а са уговорени **1300 лв.** Възраженията по чл. чл. 78, ал. 5 ГПК са неоснователни.

Мотивиран от горното, Софийски районен съд

## РЕШИ:

**ОТХВЪРЛЯ** като неоснователен предявения от А. А. А. ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. София, ж.к. \*\*\*\*\*, **против** И. С. А. ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. София, ж.к. \*\*\*\*\*, **иск с пр. осн. чл. 26, ал. 2, пр. 5 вр. чл. 17, ал. 1 ЗЗД** за признаване за установено, че договор за дарение, обективиран в \*\*\*\*\*, от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\*, с район на действие СРС, е **нищожен** като относително симулативен – **прикриващ** договор за издръжка и гледане.

**ВЪЗСТАНОВЯВА** на основание чл. 30, ал. 1, вр. с чл. 29, ал. 1 ЗН запазената част на **И. С. А.** ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. София, ж.к. \*\*\*\*\*, в размер на **3/8** от наследството на \*\*\*\*\*, ЕГН \*\*\*\*\*, починал на 19.12.2021 г., като **НАМАЛЯВА с 3/8** ид.ч. дарението, обективирано в \*\*\*\*\*, от 10.09.2019 г. по описа на нот. \*\*\*\*\*, с район на действие СРС, извършено от \*\*\*\*\*, ЕГН \*\*\*\*\*, **в полза на А. А. А.** ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. София, ж.к. \*\*\*\*\*.

**ДОПУСКА** извършването на делба следния недвижим имот: **апартамент** с идентификатор № \*\*\*\*\*, по КК и КР на гр. София, одобрени със заповед № РД – 18-48/12.10.2011 г. на Изп. директор на АГКК, представляващ жилище с площ **65,20 кв.м.**, състоящо се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, ведно с **мазе № 1** с площ 3.30 кв.м. и ведно с **0,627 %** от

общите части на сградата и правото на строеж върху мястото, с адрес: Г\*\*\*\*\*\*, при съседни по схема, както следва: на същия етаж – обект с идентификатор № 68134.1386.2787.1.67, № 68134.1386.2787.1.45, под обекта- обект с идентификатор № 68134.1386.2787.1.43, над обекта- няма,

**при квоти както следва:**

- **И. С. А. ЕГН \*\*\*\*\* – 5/8;**
- **А. А. А. ЕГН \*\*\*\*\* – 3/8;**

**О С Ъ Ж Д А** А. А. А. ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. София, ж.к. \*\*\*\*\*, да заплати на осн. чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК на И. С. А. ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. София, ж.к. \*\*\*\*\*, сумата от **2 500 лв.** – разноси.

*Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му на страните.*

**Съдия при Софийски районен съд:** \_\_\_\_\_